

LITTERATUR

USA OCH SOVJET

James Burnham: »Containment or Liberation», New York 1953; \$ 3,50.

Professorn vid New Yorks universitet, den kände anti-kommunisten Burnham, har väckt till liv frågan, om USA skall fortsätta den »återhållandets» politik mot Sovjet, som förts sedan krigets slut, eller slå in på en aktiv befrielsepolitik beträffande såväl Sovjets satellitstater som de ryska delnationerna. Hans argumentering är av stort intresse även om man har svårt att taga vissa slutsatser på fullt allvar, bl. a. möjligheten att en sådan befrielsepolitik är genomförbar utan att det därför måste bli ett tredje storkrig.

Burnham påvisar att det passiva återhållandet har totalt sett varit till Sovjets fördel, ty därigenom har Sovjet och Kina fått konsolidera sig i lugn och ro och bygga upp ett kommunistiskt imperium, som är svårt att bringa på fall. Men stämningen inom både USA och dess allierade i Europa har begränsat åtgärderna mot Sovjet. Härigenom har Sovjet fått chansen att tiden kan arbeta för det, därest ej snart något viktigt sker, som minskar Sovjets styrka avsevärt.

Burnham talar för en »liberation», byggd på en propaganda som utvecklar sig till en verklig, politisk krigföring (political warfare), vilken hittills icke gillats av USA:s ledning. Tesen är den att det icke går i längden att ha två sorters utrikespolitik: en offentlig om enbart återhållande och en hemlig som syftar till befrielse. Den senare bör bli USA:s offentligt kungjorda politik och ha som mål att skapa nationellt oberoende samt ekonomisk, social och individuell frihet icke blott för satellitstaterna utan även för Ukraina, Vitryssland, Balticum, Georgien, Armenien m. fl. icke ryska nationaliteter, så att dessa kunna förbli fria eller sluta sig tillsammans i en östeuropeisk, en arabisk-turkisk etc. statsfederation. Även de rent ryska republikerna böra avkasta Moskvas ok.¹ Den östeuropeiska federationen borde vara så beskaffad, att den kunde motstå såväl ryskt som tyskt herravälde. Härigenom borde den bli en fredsbevarande faktor.

Med stor sakkännedom påpekas att återhållandets politik beskurit många organisationers verksamhet. Den vid Strassburg belägna anstalt, som utbildar flyktingar från Sovjet för att efter en framtida befrielse kunna bli organisatörer, ledare av lantbruksväsende och tekniska organ i sitt gamla fädernesland (»The Free Europe University in Exile»), anges ha blivit en välgörenhetsanstalt i stället för en kamporganisation. De medel, som beviljats genom 1951 års »Mutual

¹ Burnham räknar med att befrielseverket skulle omfatta 150 milj. människor om Ukraina och Vitryssland medräknas.

Security Act» för att enrollera flyktingar såsom militär i Atlantpaktens organisation, ha ej använts till att skapa flyktingregementen under sitt lands fana. Icke heller de betydande summor, som samlats ihop för att stödja friheten bland Asiens folk, ha givit större resultat på grund av statliga restriktioner.

Allt detta anses visa, att den politiska krigföringen mot Sovjet måste skärpas väsentligt, att USA bör erkänna de förtryckta folkens icke-kommunistiska ledare och nationalkommittéer i landsflykt såsom de rättmätiga representanterna för respektive folk, särskilt de polska, ukrainska, vitryska och baltiska men även andra, vilka borde ges säte i Atlantpaktens ledning, samt att Kommunist-Kina ej bör erkännas. Enligt Burnham böra flyktingar organiseras i militärförband eller halvmilitära polisorganisationer för att vid befrielsens timma nedsläppas med fallskärm i sitt eget land och där leda befrielseverket. Flyktinguniversitet enligt ovan böra tillväxa och inrikas på praktiskt befrielsearbete samt förberedelse för ett ingripande. Men befrielsepolitiken får ej leda till att motståndsmännen förivra sig och åstadkomma blodsutgjutelse i onödan. Allt måste noga centraliseras under USA:s ledning, oavsett det gny av ogillande som kommer att uppstå inom många med USA allierade länder. En sådan politik skulle, om den vore framgångsrik, bli en varning för Sovjet att tillgripa hårda medel och orsaka att det t. o. m. sutte med armarna i kors. Att Sovjet ej vågat militärt intervensera vid kriget i Grekland samt vid konflikterna i Burma, Iran, Korea och Indokina samt vid Berlin Krisen anser Burnham visa att Sovjet ej är redo för ett krig.

Till och med vid ett tillfälle, då t. ex. en satellitstat på Tito-vis förklarade sitt oberoende av Moskva och begärde västmaktsjälp, anser Burnham att det icke voro säkert att Sovjet ingrepe med våldsmakt. Här kan man nog med fog ställa sig skeptisk. Det skulle betyda att Sovjetunionen kunde sprängas i bitar utan att ett storkrig bleve följden. Möjligheten för att vinna den amerikanska folkmeningen för ett sådant korståg («crusade») beröres ej heller.

B.